

Este evident că la baza povestirilor despre Vlad Țepeș din *Comentariile* papei Pius al II-lea, redactate în anii 1462—1463, s-a aflat un *text scris* și că *acest text i-a fost transmis de Matei Corvin*, poate în același timp cu scrisoarea lui Vlad Țepeș către Mahomed al II-lea. Corespondența, sau mai degrabă evasi-identitatea dintre textul lui Enea Silvio și textul cuprins în cronică lui Thomas Ebendorfer¹ dovedește existența unui izvor comun, a unui text scris, răspîndit concomitent în mai multe direcții în anii 1462—1463.

Același text a stat și la baza prelucrărilor ulterioare, întocmite aproximativ două decenii mai târziu, în împrejurări istorice modificate, asupra cărora nu insistăm în cadrul articolului de față².

În concluzie, povestirile scrise despre Vlad Țepeș nu pot fi considerate o cronică internă a Țării Românești și nici înregistrări independente ale tradiției orale. Tradiția orală despre faptele lui Vlad Țepeș a început să fie consemnată scris în anii 1462—1463, la curtea lui Matei Corvin și din inițiativa lui. Tot regelui Ungariei, căruia povestirile despre cruzimile lui Vlad Țepeș i-au slujit ca material propagandistic complementar pe lângă «scrisoarea de trădare» a lui Vlad Țepeș, i se datorează rapidă difuzare europeană a acestui text, care a fost integrat în *Comentariile* papei Pius al II-lea și în manuscrisul german de la Viena, încorporat ulterior cronicii lui Ebendorfer.

Curtea lui Matei Corvin din Buda a fost așadar centrul de iradiere în Europa atât a primei serii de texte privitoare la faptele lui Vlad Țepeș, puse în circulație în anii 1462—1463, cât și a celei de-a doua, adaptată la modificările petrecute între timp și alcătuită din broșurile tipărite în limba germană în deceniul 1480—1490 și din versiunea rusă, care aparține aceleiași perioade.

îndrăznit să comită o faptă demnă de a fi amintită. Chemîndu-i așadar pe ostași și înfățișîndu-le situația, i-a convins ușor să invadeze tabăra dușmană, cu trupele-i împărțite și fie să cadă vitejește în luptă, cu glorie și cinste, fie, dacă soarta va fi favorabilă acestei inițiative, să se războvească împotriva dușmanului într-un chip nemaipomenit. Așadar, folosindu-se de câteva căpetenii turcești pe care le-a prins spre amurg, pe cînd rătăceau în chip imprudent, a pătruns la începutul nopții cu o parte a trupelor în tabăra turcească, străpungînd fortificațiile și în tot cursul nopții, alergînd ca un fulger în toate direcțiile, a făcut măcel mare; încît, fie dacă celălalt dintre comandanți, căruia îi incredințase restul trupelor, ar fi avut tot atîta curaj, fie dacă turcii s-ar fi conformat mai puțin strict poruncilor repetate ale împăratului de a nu părăsi garnizoanele din pricina ciocnirilor nocturne, Valahul fără îndoială ar fi dobîndit cea mai mare și strălucită victorie. Dar întrucît nici celălalt comandant nu a îndrăznit să atace tabăra din cealaltă parte, după cum fusese stabilit, și din această pricină nici turcii nu au păzit cu mai multă strășnicie locurile lor, Dracul, după ce a provocat un măcel de necrezut, fără a pierde într-o ciocnire atît de mare pe mulți dintre ai săi, dintre care totuși foarte mulți au fost răniți, a părăsit tabăra dușmană înainte de zorii zilei și s-a reîntors în aceiași munți (de unde venise), fără ca cineva să îndrăznească a-l urmări, într-atît le dăduse de furcă și virise groaza în toți. Am aflat, cercetîndu-i pe cei care au participat la această luptă, că împăratul turcilor, pierzînd în acea noapte orice încredere în privința situației sale, a părăsit în ascuns tabăra, luînd-o la fugă în chip rușinos și ar fi continuat drumul, dacă, dojenit de prieteni și adus îndărăt aproape împotriva voinței sale, nu ar fi văzut în zorii zilei tabăra pe locul ei. Înapoiat în tabără, după ce a văzut marea pierdere suferită de ai săi, și aflînd că ungurii aduc întăriiri Dracului, s-a grăbit să se întoarcă pe unde venise și a trecut Dunărea în același loc de unde fluviul își îndreaptă cursul spre nord»; G. Mercati, *Notizie varie sopra Niccolo Modrussiese*, în *Opere Minori*, vol. IV, Città del Vaticano, 1937, p. 247—249.

¹ I. S. Lurie, *În legătură cu originea subiectului povestirilor din secolul al XV-lea despre Dracula (Vlad Țepeș)*, Rsl, X (1964), p. 49 și J. Striedter, *Die Erzählung vom walachischen Vojvoden Drakula in der russischen und deutscher Überlieferung*, în «Zeitschrift für Slavische Philologie», XXIX (1961), 2, p. 406.

² Puțin probabilă pare ipoteza lui I. S. Lurie, potrivit căreia la baza tuturor tipurilor de legende despre Vlad Țepeș se află o tradiție orală, alterată în diverse sensuri — prin